

ההפכה מק"י לאויבת?

שם ברח בעת המלחמה, בשל סטיות טי-טואיסטיות.

● **המפנה הגדול בא עם התקפת היטלר על רוסיה. פ.ק.פ. הפכה כמעט לייג'ית, ערכה אסימטריות עם המלחמה גרמה למבוכה בין החברים היעריים, אשר רבים מהם הפכו פאשיסטים מושבעים, צידדו בגרמניה ואיטליה. פ.ק.פ. התפוררה למספר קבוצות, מהן יהודיות, מהן ערביות. הליגה לשיחרור לאומי הוקמה עלידי כמה מן המנהיגים העריים, כנסיון לרכוש את ההמונים העריים, אחרי שהשפעת המנהיגים המסורתיים נפגעה מתבוסת היטלר ומוסוליני.**

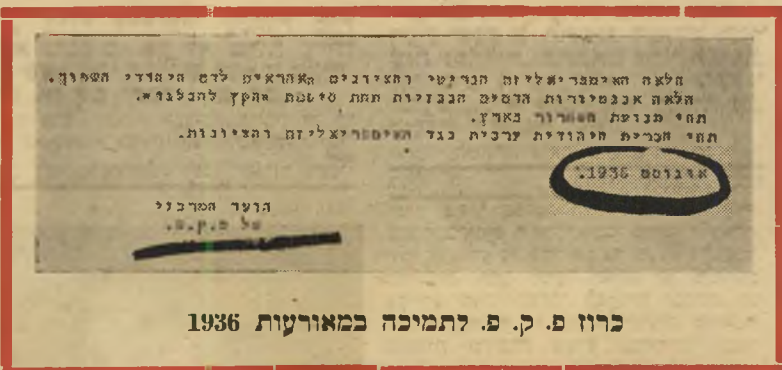
בצד היהודי קמה המפלגה הקומוניסטית העברית, שהתרחקה מעקרונות פ.ק.פ. עד כדי דרישה לשחרורם הלאומי של שני העמים השוכנים בארץ, חיבה קיבוץ גלויות, את התנועה החלוצית.

● **בנובמבר 1947 באה ההפעת הגדולה ביותר: ברית המועצות תמכה במדינה ציונית, ה- מופתעים ביותר: אנשי פ.ק.פ. המפלגה שיתנה את שמה דמקרי קמה הנהגה חדשה, שלא היתה קשורה באופן כללי לקו הקודם. אולם באותה קדוה, בה קיב-**

אינטרן, בישיבתו מיום 6.10.1930. הסיבה, בעיניו: פ.ק.פ. היתה בעיקרה מורכבת מיהודים שסלדו בליבם ממאבק בציונים היעריים. באה הפקודה: עריבוציה מוחל-בורגניים.

מסוה שיאפשר פעולה במסגרת החוק, ללא הפרעה משטרתית.

● **נסיון הפראקציע הסתכם ב- כשדון, למעשה לא הצטרפו לאר-**

● **התנועה הפלשתינאית הקומוניסטית הסתגרה בגיטו יהודי... השקיפה על הענינים מבדע למשקפים עבריות! הלכאה עצמית זו השמיעו מנהיגי פ.ק.פ. בועידה השביעית של המפלגה.**

גון החדש אלא אנשי פ.ק.פ. עצמם. עוד יותר חשוב: ההסתדרות פתחה בתקפת-נגד. כל פועל שהשתייך לפראקציע הוצא מיד מן ההסתדרות. הארגון, שהיה צריך להגן על הקומוניסטים מרדיפות ה-

● **הכרזת המלחמה הסובייטית על הציונות לא גרמה כל שינוי עקרוני במק"י. היא רק חיזקה תהליך הקיים מזמן.**

עצם היוסדה של המפלגה הקומוניסטית בארץ היה מחאה נגד הציונות. היא נוסדה בשנת 1919, כמפלגת-פועלים-סוציאליסטים עברים (מ.פ.ס.ע.), ללחום במפלגות הציוניות.

● **ההתנגשות הגדולה הראשונה בין הקומוניסטים ומפלגות ה- פועלים האחרות, באה בוועידת ה- יסוד של ההסתדרות, בשנת 1920.**

אנשי מ.פ.ס.ע. ("מופסים") היו מיוצגים על ידי 6 צירים (מתוך 87). הם תבעו שההסתדרות תהיה רק איגוד מקצועי למלחמת המעמדות, התנגדו לדגש שהושם על התנועה הקיבוצית, תבעו להשעין את ההסתדרות על הפרולטריון העירוני. הם עוררו מהומות, יצאו את האולם לאות מחאה עם קבלת החלטות ציוניות.

● **הפיוג הראשון בא בגלל ה- קו האנטי-ציוני.**

קבוצת חברים עזבה, יסדה את מפלגת פועלי-ציון-שמאל. היא טענה שאפשר להיות קומוניסט טוב וגם ציוני, האכזבה לא אית-

מנהיגי מק"י מיקונים, טובי, חיבוי, ויזנסקה

המופסים לחמו בציונות, הפרקציה לחמה בהסתדרות, פ.ק.פ. הניחה פצצות, מק"י...

● **לח על עצמם את ההמנון והדגל הציוניים החלה מק"י מתנכרת להם כאשר נסתים ירח הדבש ה- ציוני-סובייטי. עיקר מצעה המחו- דש: הגנת העריים בישראל.**

הצטרפותם של שרידי מנהיגות הליגה ל- שיחרור לאומי למק"י הגבירה את התהליך. בין המנהיגים: אמיל חביבי, תלמידו של מוסה, כעת ח"כ. מנהיג שני, שהיה ראש הליגה, אינו מוזכר לרוב, למרות שהוא חי בישראל. זהו אמיל תומה, עורך-דין חסאי בן 33, העורך את העתון הערבי של המפלגה. אמיל תומה סימל את האופי הערבי של המפלגה. כשהבשח הרשע בשיתוף פעולה עם הציונות, נחנק לפניה, אחרי מאורעות קיבוץ נפתלי, הורד לשונו. אם יחזור לחייו זה סובל בולט ששוב באה פקודה מ- גבוה להפוך את המפלגה הקומוניסטית ב- ארץ למפלגה לאומית ערבית, לשלבה במאבק נגד קיום המדינה עצמה.

עית של המפלגה, כמה שבועות לאחר קב- לת פקודת הקומאינטרן. היתה זאת הועידה שהפכה את פ.ק.פ. למפלגה ערבית. ● **במאורעות 1936 שוב הת- יצבה פ.ק.פ. לצד העריים. הפעם היתה תמיכתה גדוה, פעילה יו- תר, כי עתה היה היסוד הערבי שולט בה.**

● **המפלגה הפכה יותר ויותר לאומנית (ערבית) קיצונית. אולם לא די היה במאמציה: רוב התוש- בים (במידה רבה הודות לעמולה איטלקית אדירה) לא האמינו בה. בעיניהם קומוניסט וציוני היו שמות נרדפים.**

עם גבור הקו הערבי עלתה גם מנהיגות ערבית. הבולט ביניהם: פועל דפוס יפואי, מוסה רדואן אל-חלו ("מוסה"). שהפך מן היגה הרשמי של המפלגה (הוא סולל לא מומן, מן המפלגה הפלשתינאית בירדן, ל-

משטרה, הפך מלכותו. מספיק היה שה- הסתדרות תוציא משהו באשמת השתייכות לפראקציע, כדי שהמשטרה תכניסו לבית- סוהר.

● **במאורעות 1936, צידה פ.ק.פ. בעריים. היתה זו לדבריה התקוממות ההמונים הרחבים נגד האימפריאליזם ונגד הציונות המשרתת את האימפריאליזם, מאבק נגד העליה היהודית המגשלת אותם מן ה- קרקע וממקומות עבודה. "האדמה היא קנין של אלה, נביאו והמוסלמים". הכריז כרוז ערבי של פ.ק.פ. הישוב האשים את הקו- מוניסטים בשיתוף פעולה עם המופתי.**

● **אולם מאורעות 1936 נכשלו, והרבר השחיר את שמה של פ.ק.פ. בעיני האינטרנציונה הקומוניסטית. "כשלון ההתקוממות הערבית היה כשלון של המפלגה הפלשתינאית! קבע הקומ-**

רה לבוא. הקומאינטרן (האינטרנציונל הקו- מוניסטי) לעג לטענה. בעיניו היה כל ציוני, משרת הבורגנות. בקשת פועלי-ציון-שמאל להתקבל לחברה באינטרנציונל, נדחתה.

● **התואר "קומוניסט" הוכנס רשמית ב-1927. הוא גרם לכך שפ.ק.פ. (פדסינישער קומוניסטי- שער פרטי) תוכרז כמפלגה בת-י- חוקית על-ידי ממשלת המנדט.**

התנגדות הקומוניסטים לציונות היתה ל- כל אורך הקו. הם לחמו בשפה העברית, לשונה הרשמית של הציונות. שפתם הרש- מית ברחוב העברי היתה: יהודית.

פ.ק.פ. הקימה ארגון מקצועי משלה, למען יתחרה בהסתדרות הכללית. שם הארגון: די פראקציע (הפלג). תקותיה בהקמת ה- ארגון: הפראקציע תוכרו כארגון פועלים בלתי-מפלגתי, פתוח לכל הרוצים באיגוד מקצועי טהור. תקוה חשובה לא פחות: